

Intervju med Håkon Stødle

17. desember 2008

Du hadde solid utdanning og erfaringsbakgrunn innenfor ditt fag da du kom til Tromsø?

Ja, jeg hadde tatt musikk hovedfag ved Universitetet i Oslo, og jeg hadde studert klarinett med Rikard Kjelstrup. Etter å ha vært i Frankrike, der jeg også studerte klarinett, kom jeg til Tromsø i 1972, fordi det var blitt opprettet et musikkonservatorium her. Til å begynne med underviste jeg foruten i klarinett, også i musikkteori, musikkhistorie, analyse og til og med i blokkfløyte.

Høyere utdanning i musikk var nytt i Nord-Norge?

Ja, det var helt nytt, det var noen ildsjeler som hadde maktet å få det til. De etablerte et aksjeselskap, Tromsø musikkonservatorium A/S. Senere ble navnet ble endret til Nordnorsk Musikkonservatorium, og i 1979 overtok staten virksomheten. Victor Rostin-Svendsen spilte en sentral rolle for framdriften av konservatorieplanen. Men egentlig ble det hele satt i gang av en musikkseksjon i Tromsø som het Sigvart Steen. Men han døde før jeg kom hit, og Victor Rostin-Svendsen ble musikkonservatoriets første rektor. Så hadde vi ildsjelen framfor noen i nordnorsk musikkliv den gangen, Bernt Johan Ottem. Han var undervisningsinspektør og overtok som rektor etter Rostin-Svendsen. Dette var en pionertid som vi som var med på den, aldri vil glemme. Det var helt fantastisk. Det skjedde vanvittig mye på musikkfronten i landsdelen i denne perioden. Jeg har faktisk hatt litt av den samme følelsen når vi nå i de siste årene har drevet med fusjonsforberedelser. Det har vært utrolig spennende å delta i prosessen på veien mot den første fusjonen mellom et universitet og en høgskole her i landet. Jeg nøler ikke med å kalle dette en historisk hendelse.

Økt interesse for høyere musikkutdanning?

Mange ønsker å ta slik utdanning. Det viser seg også at dette er en svært anvendbar utdanning som kan brukes i alle tenkelige og utenkelige yrker. Det framgår klart av våre kandidatundersøkelser, som viser at studentene synes utdanningen har vært nyttig for det de jobber med. Det dreier seg langt fra bare om å undervise på instrument, men også

<http://doi.org/10.7557/15.4391>

om administrative stillinger, rektorstillinger, produsenter og mye annet. Musikkutdanning kan definitivt brukes til mer enn å spille i orkester. Det har skjedd så utrolig mye på den fronten at det egentlig er vanskelig å sette ord på.

Musikk var så å si fraværende i det nordnorske skolesystemet i vår skoletid?

Ja, det var fraværende i det norske skolesystemet. I min gymnastid var det heller ikke mulig å gå på en musikkhøgskole eller et musikkonservatorium uten å forlate Norge. Jeg var i det første kullet som tok musikk grunnfag på Universitetet i Oslo. Dette utvidet jeg til mellomfag. Så tok jeg en del andre fag, blant annet norsk og fransk. Og så tok jeg hovedfag i musikk. Parallelt med disse studiene tok jeg klarinett-timer og studerte med Rikard Kjelstrup, som jeg senere spilte sammen med i Filharmonisk Selskaps Orkester (nå Oslofilharmonien).

Var du i studietiden innstilt på å dra nordover igjen?

Jeg tror nok det lå i meg. Da jeg fikk vite at det var en ledig stilling på et nyopprettet musikkonservatorium i Tromsø, var det aldri noen tvil hos meg om at jeg skulle søke på den stillingen og takke ja om jeg fikk den. Det gjorde jeg, og det har vært en lykke for meg.

Du kom hit samme året som Universitetet i Tromsø begynte undervisningen. Merket du noe til det?

Jeg hadde ikke noen direkte kontakt med dette. Men det kunne merkes at det var kommet et universitet i byen. Ikke minst på det billedkunstmessige skjedde det jo interessante ting rundt Universitetet. Jeg tenker på Galleri 71, som lå der hvor det nåværende kunstakademiet ligger.

Har det nordnorske konservatoriet hatt spesielle utfordringer?

Ja, det har det utvilsomt hatt. På 1970-tallet var det ikke musikkskoler, så vi måtte nesten hente studenter fra gata eller fra fiskebåten. Nivået var ikke høyt. Noen av dem som gikk ut etter tre års studier den gangen, hadde kanskje ikke kommet inn i dag. likevel har mange av dem gjort en stor artistkarriere senere. Det har vært en voldsom kvalitetshevning på den utøvende musikken. Dagens søkere ligger langt foran 70-tallets aspiranter. Det har vært en eksplosjon, som nok har sammenheng med flere forhold. Opprettelsen av konservatoriet var viktig, men det var det også at det ble laget en musikkplan for Nord-Norge som sa at man skulle ha et visst antall grupper, bestående av profesjonelle musikere, spredt rundt i landsdelen. Da var det mange som sperret øynene opp og sa at dette var umulig å få til. Men vi hadde et organ som het Nordnorsk

musikkråd. Dette rådet hadde maktet å få til et fantastisk godt samarbeid mellom de tre nordlige fylkene. At musikkrådet fikk det til, var utrolig viktig også for Konservatoriets videre virksomhet. Det var lagt et grunnlag som man knapt kan overvurdere verdien av. Konservatoriet var resultatet av et lokalt initiativ. Det var ti stykker, inklusive Tromsø kommune, som opprettet et aksjeselskap med ti tusen kroner i kapital.

Konservatoriet har og har hatt et betydelig innslag av dansker i personalet?

For mange dansker var det sikkert litt eksotisk og spennende å være her i en periode. På det meste var nesten halve lærerstaben dansk. Prorektor på Høgskolen, som også var dekan på AFK (Avdeling for kunstfag) i to perioder fra 1994, kommer fra Danmark. De aller fleste danskene har vært gode fagfolk som har nedlagt en fremragende arbeidsinnsats.

Gradvis økning i studentrekrutteringen, også fra utlandet?

Vi har alltid rekruttert studenter fra hele landet. De siste ti årene har vi hatt en økende rekruttering fra utlandet. Vi har hatt et betydelig samarbeid med Kina og Øst-Europa, ikke minst innenfor ordningen med studentkvoter. En viss nedgang i antall søkere fra Øst-Europa har sammenheng med at mange av landene der er gått inn i EU. Dermed falt de utenfor kvoteordningen. Også fra Russland kommer det studenter som klarer å finansiere sitt studium i Norge.

Og søkninga sett under ett er stabil og god?

Den er stabil; den har ikke vært nedadgående bortsett fra for enkelte instrumenttyper, der vi har litt problemer med å få tak i studenter. Dette fører også til at når folk som underviser i lite søkte instrumenter, går av med pensjon, er det ikke så lett å besette disse stillingene, all den stund vi ikke har studenter å undervise.

Hvor blir det av kandidatene uteksaminert fra AFK?

Vi er med i et nasjonalt fagråd for utøvende musikkutdanning som har bedt Norges musikkhøgskole utføre en kandidatundersøkelse på nasjonalt nivå. Studenter fra tre ulike årganger med fem års mellomrom er valgt ut. Undersøkelsen er gjennomført, men den er ikke ferdig bearbeidet og analysert. De første resultatene vi har fått, er imidlertid svært gunstige for oss. En av våre utdanninger ligger helt på topp. Når studentene blir bedt om å vurdere utdanningen i forhold til det yrket de har, kommer også en av våre utdanninger helt på topp. Det setter vi stor pris på. Det er meningen at denne undersøkelsen, som vi delfinansierer, skal gjennomføres med jevne mellomrom.

Hadde Tromsø et musikkliv som gjorde det forsvarlig å etablere et musikkonservatorium her?

Det fantes ikke noe profesjonelt orkester. Det venter vi fortsatt på. Hvis vi sammenligner oss med byer som Trondheim, Bergen, Stavanger og Oslo, var det et noe mindre omfattende musikkliv i Tromsø. Men Tromsø har musikktradisjoner som går langt tilbake i tid. Det gjelder også orkestermusikk. Så det lå en musikalitet i Tromsøs ånd, en holdning som var svært bra for oss.

Hvordan ville musikklivet i Nord-Norge og Tromsø vært uten Konservatoriet?

Det ville vært betydelig svekket. Å drive et musikkonservatorium er utrolig ressurskrevende. Det har vært en stri kamp for å sikre ressurser. Vi har etter hvert vunnet stor forståelse i Høgskolens ledelse for at våre fag har en særegenhet som gjør dem ressurskrevende. Ekstra gledelig er det at folk utenom har engasjert seg til støtte for AFK. Helt siden 1990-tallet har en stadig sterkere stemme fremmet et ønske om utdanning i kirkemusikk. Det var ikke mulig for oss å sette i gang med slik utdanning på 1990-tallet, simpelthen fordi orgelparken i Tromsø var i en altfor dårlig forfatning og vi ikke hadde noe orgel på Konservatoriet. Etter at vi i 1997 kom inn i det nye tilbygget, fikk vi statlig bevilgning til orgel fra den delen av departementet som hadde med kirker å gjøre. Plutselig satt vi der med 4.5 millioner kroner, og ingen rundt i landet kunne forstå hvorfor vi hadde fått disse pengene. Senere fikk vi enda et orgel som ble plassert i Grønnåsen kirke. Vi er godt forspent med orgler nå. Og gode organister er også kommet til. Vi gir organistutdanning i samarbeid med Kirkelig utdanningscenter i nord. Når studentene er ferdig med studiene, får de kompetanse som kantorer i Den norske kirke. De har faktisk en dobbelkompetanse som både pedagoger og kantorer. Det er en utdanning vi er alene om her i landet.

Som dekan blir det lite tid til faglige aktiviteter?

Dekanstillingen er tillagt et betydelig ansvar. Men med ansvaret følger også en stor grad av frihet til å organisere dagene. Det er ikke mer enn en uke siden jeg hadde konsert sammen med noen russiske musikerkolleger i Grønnåsen kirke. Forsøker å holde det ved like. Man vet jo aldri – plutselig er man tilbake i en lærerstilling.

Dere er i et nasjonalt nettverk som jeg har forstått er viktig?

Ja, det er svært viktig. Det startet egentlig med de gamle konservatoriene, som het distriktskonservatorier. Der var det et rektorkollegium som møttes en gang og etter hvert to ganger i året for å ta opp felles

problemer og utfordringer. Dette samarbeidet har fortsatt også etter at Universitets- og høyskolerådet (UHR) ble opprettet. Nå er det omgjort til et fagråd under UHRs paraply. Jeg blir den siste konservatoriedekan som går inn i et universitet. De tidligere konservatoriene i Trondheim, Bergen, Stavanger og Kristiansand er allerede lagt til universitetene i disse byene. Norges musikkhøgskole er en selvstendig kunstnerisk høyskole.

Samarbeid om studier med Musikkhøgskolen?

For en del år siden samarbeidet vi om hovedfag i musikkpedagogikk, noe jeg tror var ganske vellykket for studentene. Men det ga oss ikke så mye kompetanseheving som vi hadde håpet. Vi sa opp samarbeidet og er nå i ferd med å bygge opp en egen masterutdanning som vi fikk godkjent for halvannet år siden, og vi har søkt om å få opprette en mastergrad til.

Vil Universitetet forstå og akseptere kostnadsnivået for konservatoriet?

Jeg tror det vil gå noen år før man kommer til samme nivå som vi har hatt på Høgskolen, når det gjelder en slik forståelse. Samtidig har vi vært så sterkt ønsket av Universitetet at jeg tror det vil gå greit. Der fins det ikke noe tilbud i utøvende kunst. Vi føler oss virkelig velkomne. Samtidig hadde det vært ønskelig med en bedre kunstfaglig kompetanse i styre og stell.

Dere er få og små i forhold til for eksempel det matematisk-naturvitenskapelige fakultetet?

Ja, det er vi. Og vi er kostbare. Det er store kostnader forbundet med studiene våre. Det nye billedkunststudiet på kunstakademiet er også svært kostnadskrevenende. Studiet skal ligge under det nye kunstfakultetet som vi er svært glade for å ha fått. Jeg har møtt mange positive reaksjoner rundt i landet på at styrene har gått inn for et kunstfaglig fakultet. Det var til å begynne med sterkt fokus på store fakulteter. Vi var ikke sikre på at vi ville nå fram med vårt ønske.

I universitetsmiljøet er det stor interesse for både musikk og andre kunstarter?

Ja, det er det. Kammerkoret vårt, Mimas, har mange sangere fra Universitetet og sykehuset. Nå jobber vi for å få til et symfoniorkester. Vi ønsker å omorganisere det nystiftete Tromsø byorkester til et universitetsorkester. For i det orkesteret er det stort sett folk fra Universitetet, sykehuset og konservatoriet.

Du er ikke spesielt tilbakeskuende?

Jeg ser framover. Vi har muligheter for flere tilbud, bachelorutdanning i drama for eksempel. Jeg kan tenke meg at man igjen får en faglærerutdanning som er rettet inn mot arbeid i grunnskolen. Det ser ut for at den fireårige praktiske og estetiske faglærerutdanningen, PELU, forsvinner. Da bør vi ha et annet tilbud på plass. Så ser jeg for meg at Museet flytter til et nytt nordområdemuseum. Da kan vi overta de ledige lokalene og innrede et kunstfaglig sentrum på Sør-Tromsøya som kan romme billedkunst og tilleggslokaler for musikkutdanningen.

Bachelorutdanning i kunst- og kulturformidling er et nytt tilbud fra kommende høst. Vi har i flere år kjørt enkelte moduler på 15 studiepoeng i ulike sider ved kunst- og kulturformidling. Det handler om å utdanne folk til å formidle ulike kunstuttrykk til allmennhetens voksne, barn og unge.

Hva med møtet mellom klassisk musikk og populærmusikk i Tromsø?

Det har aldri vært noen konflikt mellom de to sjangerne. Vi har hatt lærere som spiller begge deler. Det har hele tiden vært kontakt mellom sjangrene, men nå har vi institusjonalisert det og opprettet en halvårsenhet i jazz, pop og rock som vi kaller for «jarp». Det synes vi er et godt navn, ikke rytmisk musikk, som er misvisende. Jeg tror vi må inkorporere jazz-, pop- og rockesjangeren i de studiene vi har. Vi hadde en intern diskusjon om dette der det selvfølgelig kom fram ulike syn. Når man innfører noe nytt, skjer det gjerne på bekostning av noe annet. Men det ser ut til å ha gått bra.

Konservatoriet i Agder valgte å gjøre det på en helt annen måte ved å lage en rytmisk og en klassisk linje. Slik jeg har forstått det, har det ikke vært kontakt mellom de to linjene i det hele tatt. Det har skapt problemer for konservatoriet fordi Universitetet i Agder ser seg tvunget til å skjære ned på fagporteføljen. Da kutter de det som er minst og som har færrest søkere, og dermed henger klassisk linje på Institutt for musikk i en tynn tråd. Dette har ført til opprør. Det har vært lansert forslag om å slå linjene sammen, slik at man får plass for både det klassiske og det rytmiske i ett institutt og i én studieplan. Dette blir totalt avvist fra den rytmiske siden, slik jeg har blitt fortalt – men det blir nok slik.

Hva med økt byråkratisering og møtepress innen forskning og høyere utdanning?

Det er klart at det er blitt mer byråkrati. Det kommer først og fremst av et stadig økende krav om rapportering. Dette følger igjen av at institusjonene er blitt tillagt større selvstendighet og ansvar. Da må noen se til at man gjør det som skal gjøres. Og da trengs det rapporter hit og

rapporter dit. Man får aldri nok personale i administrasjonen, det ser jeg jo nå. Vi er en avdeling på ca. 150 studenter totalt, og mange vil nok si at vi har en stor administrasjon. Men vi opplever det ikke slik. Vi føler tvert om behov for flere hele tiden.

Har Høgskolen i Tromsø hatt positiv virkning for konservatoriet?

Det som var mye fremme etter fusjonen i 1994, var skiftet av identitet fra å være et konservatorium til å bli en avdeling for kunstfag på Høgskolen i Tromsø. Det var utrolig mye energi som gikk med på å forsøke å finne denne identiteten. Vi konservatoriefolk hadde en sterk identitet til musikken og til konservatoriet. Den gangen hadde vi et sterkt blåsermiljø og et svært godt korps. Så vi gikk i 17. mai-toget. Noen hadde laget en fane hvor det sto Nordnorsk Musikkonservatorium. Dette vakte både bestyrtelse og sinne i Høgskolens fellesadministrasjon. Vi fortsatte likevel ufortrødent å gå med denne fanen i 17. mai-toget. Og etter et par tre år ga ledelsen ved Høgskolen opp, og vi fikk vi lov til å bruke betegnelsen *Avdeling for kunstfag, Musikkonservatoriet*.

Har fusjonen med Universitetet utløst negative reaksjoner på AFK?

Nei, ikke i det hele tatt. Vi ser tvert imot at fusjonen åpner for nye muligheter. Vi hadde en lang prosess for å få godkjent et masterstudium. NOKUT (Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen) var involvert i prosessen, og det tok sin tid. Det var krav til en rekke formaliteter som vi ikke hadde full oversikt over, men som måtte være på plass. Etter fusjonen kan slike prosesser gjennomføres fullt ut innenfor Universitetets egne vegger. Dette er utelukkende til fordel for oss med tanke på at vi har planer om flere masterstudier. Vi ser for oss at konservatoriet om ikke så altfor mange år har to mastere til. Vi tenker på å utvikle doktorgrads- og ph.d.-program. Det vil være aktuelt å samarbeide med andre fagmiljøer på Universitetet om kunstvitenskap, filosofi og estetikk. Flere av filosofene på Universitetet har signalisert stor interesse for et slikt samarbeid. Filosofene er interessert i kunst, og de er interessert i å bidra til vår undervisning. Noe av deres motivasjon kan ha sammenheng med en bekymring for at filosofi som fagstudium skal innskrenkes til et førstesemesters studium. Uansett kommer vi til å innlede samarbeid med filosofene.

Jeg tror at vi vil få stadig mer kontakt og samarbeid med Hålogaland Teater (HT). Høgskolen har en samarbeidsavtale med HT. Jeg har allerede hatt kontakt med den nye teatersjefen, Iren Reppen. Hvis det i tiden framover blir snakk om en utvidelse av dramautdanningene, vil det åpne for ytterligere samarbeid med HT.